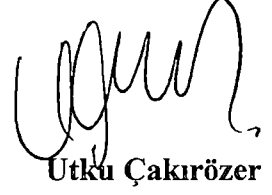

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

46304

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Utku Çakırözer

Eskişehir Milletvekili

Türkiye'ye 1 milyar dolarlık yatırım yapacağını ve Manisa'da 150 bin araç kapasiteli bir fabrika kurarak 5 bin kişiye istihdam sağlayacağını taahhüt eden Çinli otomotiv şirketi BYD'nin, aradan geçen 2 yıllık süreye rağmen yatırımı askıya aldığı basında yer almıştır. Şirket yetkililerinin uluslararası basına verdiği demeçlerde, önceliğin Macaristan'a verildiği ve Türkiye için net bir takvim bulunmadığı ifade edilmiştir.

Söz konusu yatırım taahhüdü karşılığında BYD firmasına, ithalatta ek gümrük vergilerinden muafiyet de dahil olmak üzere vergi avantajları ve imtiyazlar sağlandığı bilinmektedir. Yatırım sahasına tek bir çivi dahi çakılmamışken, firmanın bu muafiyetler sayesinde Türkiye pazarında ciddi bir satış hacmi ve pazar payı elde ettiği belirtilmektedir. Bu durum, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve yerli sanayinin korunması ilkeleri açısından tartışmalı hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Çinli otomotiv şirketi BYD ile Bakanlığınız arasında imzalanan yatırım anlaşmasının tam içeriği, takvimi ve hukuki şartları nelerdir?
2. BYD'nin söz konusu yatırım taahhütlerinin ne kadarı bugüne kadar fiilen gerçekleştirilmiştir?

3. Şirketin Macaristan'da yeni yatırım yapacağını açıklamasının ardından, Türkiye'de planlanan yatırımın kapsamında veya takviminde herhangi bir değişiklik meydana gelmiş midir?
4. BYD'ye 'yatırım yapacağı' taahhüdü üzerine sağlanan ek gümrük vergisi muafiyeti ve diğer teşviklerin toplam mali değeri ne kadardır?
5. Söz konusu firma fabrika inşaatına başlamadan veya taahhütlerini yerine getirmeden muafiyetlerden yararlanarak Türkiye pazarında kaç araç satmıştır? Firmanın pazar payındaki yükselişi nedir?
6. Taahhüdünü yerine getirmeyen yabancı bir firmaya sağlanan bu ayrıcalıkların yerli otomotiv sanayimize verdiği zarar Bakanlığınızca analiz edilmiş midir?
7. BYD firmasının bu yatırımdan tamamen vazgeçmesi durumunda, devletin uğradığı vergi kaybını tahsil etmek ve kamu zararını tazmin etmek adına bir yaptırım mekanizması bulunmaktadır?
8. Firmanın haksız yere yararlandığı vergi muafiyetleri geriye dönük olarak tahsil edilecek midir?
9. İki yıldır kamuoyuna 'büyük bir yatırım başarısı' olarak sunulan bu projede gelinen süreçte bir ihmal ya da öngörüsüzlük söz konusu mudur?
10. Firma sorumluluklarını yerine getirmezse, firmanın sorumluluklarına ilişkin Çin hükümeti ile yapılmış resmi bir anlaşma var mıdır?